

KUN. DR. IGNAS ESAITIS

(1893-1961)

Kun. Ignas esaitis gim 1893 m. vasario 1 d. Balbieriškyje, Marijampol s aspkrityje. 1903-1908 m. mok si Marijampol s gimnazijoje, paskiau Sein kunig seminarijoj. 1913 m. stojo Marijon vienuolij ir, atlik s naujokyn Šveicarijos Friburge, iki 1919 m. studijavo ten pat vietiniame universitete, kur baig teologijos daktaru. Kunigu šventintas 1915 m. spalio 27 d. 1919-1921 m. kun. esaitis buvo kapelionu Marijampol s gimnazijoje ir mokytoj seminarijoje. Drauge darbavosi ir parapijoje, veik organizacijose. 1921-1925 m. j matome jau Jungtin se Amerikos Valstyb se. Kun. Pr. Bu iui (v liau tapusiam vyskupu) gr žus Lietuvon, kun. esaitis kelet met redagavo dienrašt *Draug*, sub r s nemaž skai i rašting žmoni , bendradarbi ir tokiu b du pagyvin s, pa vairin s dienraš io turin .

Tais metais, kada kun. esaitis gyveno Amerikoje, lietuviai buvo gerai organizuoti ir veikl s. j veikl ir jisai sijung . Uoliai ir nuoširdžiai darbavosi Amerikos Lietuvi R. K. Federacijoje, Lietuvos Vy uose ir buvo sijung s Lietuvi R. K. Susivienijimo veikl . Visur jis rod gražios iniciatyvos. Daug Amerikos miest lietuvi kun. esaitis aplank su paskaitomis, dalyvavo j seimuose, konferencijose, ved misijas.

Gr ž s Lietuvon 1925 m. pavasar , kun. Ign. esaitis buvo pakviestas nuo rudens semestro Lietuvos (v liau Vytauto Didžiojo) universitet Teologijos-Filosofijos fakultet docentu. Spalio 23 d. didžiojoje universiteto sal je jis laik žengiam j paskait . Teologijos-Filosofijos fakulteto filosofijos skyriuje d st dorinimo ir religinimo pedagogik , v liau to paties fakulteto teologijos skyriuje pastoralin , moralin ir spekuliatyvin dogmatin teologij .

Kun. esaitis buvo labai socialus ir draugiškas, m go organizacin darb . Tod l šalia universitetinio darbo mielai dalyvavo organizacijose : 1926-1928 m. buvo *Pavasario* s jungos centro valdyboje, 1926-1934 m. ateitinink sendraugi s jungos centro valdyboje. Jis lank vairose Lietuvos vietov se jaunimo šventes, konferencijas, skait paskaitas, ved moksleiviams rekolekcijas.

1930 m. vasar kun. I. esaitis, Šventajam Sostui leidus, pasitrauk iš vienuolijos. Jis buvo nuoširdus, jautrus ir atviras. Šios

gražios jo b do savyb s atsispindi 1930.II.27 laiške, kuri jis raš kun. K. R klai iui, M.I.C., prašydamas išr pinti Šv. Sosto indult : « Aš iš savo pus s gerbsiu ir branginsiu t šeim , kurioje ilgus metus man teko gyventi... daugiausia galiu save kaltinti. Šiandien prašydamas mane atleisti, aš apgalvotai š žyg darau, bet palieka mintis, kad v liau gal ir v l pabelsiu šiandien atidaromas duris. Suprantama, jei b siu vertas ir jei b siu priimtas. Sunku nusp ti kelius, kuriais Apvaizda žmog veda. Šita Apvaizda aš labai tikiu ». Noras gr žti ypa išryšk jo keliais metais prieš mirt . Štai, v l jo charakteringas laiškas, rašytas 1958.XI.6 Romos marijonams : « Kaip dažnai ir dažnai aš prisimenu m s komun . senatv supratau. Deja. Atgailoju. Kelias yra, bet tik Marijon šventov . Aš iš jos pasišalinau, kaip šandie suprantu, beprasmiškai. Mea culpa. O myliu Jumis visus, ypa pa i Institucij ir Jos K r j šv. Jurg ¹ kaip ir visuomet. Dvasia mano visuomet su Jumis visais ».

Kun. esaitis Vytauto Didžiojo universitete d st iki 1935 m. vidurio. Nuo 1936 m. buvo karo technikos štabo kapelionu ir tas pareigas jo iki soviet 1940 m. okupacijos. Po to buvo paskirtas Lapi bažnytkaimio klebonu prie Kauno. Šiose pareigose išbuvo beveik iki 1958 m. galo. Sveikatai negaluoju, ten gyveno iki mirties altaristu. Mirtinai susirg s 1961 m. sausio 1 d., mir t pa i met sausio 6 d. su pilna s mone, apr pintas šv. sakramentais, Garliavos (prie Kauno) klebonijos name, kuris tuo laiku jau buvo komunistin s valdžios paverstas ligonine. Palaidotas Kauno artivyskupijos kurijos l šomis savo t višk s kapuose Balbieriškyje sausio 8 d.

Atskir i leidiniai

Etinis individualizmas, Voronežas, 1918.

Fortitudo praecipua characteris virtus, 1925.

Religijos mokymo metodai, 1932.

Kai kur ie str aipsniai

Aukštai i Pavasarinink Kongrese Kunig Sekcijos pos dis, Tiesos Kelias, 1925, 8 nr., 129-133 psl.

Pastoracijos programa, Ten pat, 9 nr., 195-198 psl.

Kariuomen s kapelion misija, Tiesos Kelias, 1926, 1 nr., 27-31 psl.

¹ Paliekama taip, kaip laiško autorius rašo, nors Bažny ia šio titulo dar n ra pripažinusi.

- Naujas vynos senuose induose*, Ten pat, 11 nr., 259-264 psl.
- Pastoracijos metodai naujose apylostovose*, Tiesos Kelias, 1927, 4 nr., 244-249 psl.
- Dorinio aukl jimo kodeksas*, Ten pat, 7-8 nr., 465-471 psl.
- Parapijos veikimo organas*, Ten pat, 11 nr., 653-659 psl.
- Sezonin s pastoracijos klausimai*, Ten pat, 12 nr., 742-751 psl.
- Dievas Sovietuose ir Birth Control*, Tiesos Kelias, 1929, 10 nr., 206-210 psl.
- Principiniai svarstymai apie aukl jim m s mokyklose*, Tiesos Kelias, 1930, 5 nr., 275-283 psl.
- Parapijos organizacijos užsieniuose*, Ten pat, 6 nr., 337-363 psl.
- Katechizacijos turinys istorijoje*, Ten pat, 11 nr., 346-360 psl.
- Biblijos ir Bažny ios istorija*, Ten pat, 12 nr., 715-725 psl.
- Liturgija*, Tiesos Kelias, 1931, 1 nr., 1-15 psl.
- Šventosios giesm s ir muzika*, Ten pat, 2 nr., 65-74 psl.
- Šv. T vo ir m s ir Ganytoj balsas apie moteryst* „ Ten pat, 2 nr., 100-108 psl.
- Kristus Mokytojas ir Aukl tojas*, Ten pat, 3 nr., 129-140 psl.
- Šv. Sulpicijaus metodas*, Ten pat, 4 nr., 170-180 psl.
- Psichologinis arba Stieglitzo metodas*, Ten pat, 9 nr., 501-516 psl.
- Eucharistinis metodas*, Ten pat, 10 nr., 548-555 psl.
- Dr. Shields Primary Methods*, Ten pat, 11 nr., 621-629 psl.
- «Sower» metodas*, Ten pat, 12 nr. 680-689 psl.
- Charakterio Sv. Tomo Akvinie io doktrina*, Soter, 1931, 1 nr., 12-23 psl. ; 2 nr., 81-96 psl. ; 1932, 1 nr., 15-28 psl.
- Gamtin s ir ant(a)gamtin s doryb s*, Soter, 1932, 2 nr., 43-56 psl.
- Fuldos Lehrplan*, Tiesos Kelias, 1932, 1 nr., 32-41 psl.
- Pastoracijos darbas Lenkijoje*, Ten pat, 4 nr., 239-268 psl.
- Ganytojas ir motery klausimas*, Ten pat, 5 nr., 324-336 psl. (vertimas).
- Gaur s parapija*, Ten pat, 11 nr., 724-734 psl. ; 1933, 9 nr., 561-569 psl.; 10 nr., 588-596 psl.
- Katalikiškosios parapijos vaidmuo*, Ten pat, 1932, 12 nr., 818-825 psl. (vertimas).
- Pastarieji pastoracijos r pesniai Lenkijoje*, Tiesos Kelias, 1933, 2 nr., 92-106 psl.
- Priešjungtuvinis sveikatos patikrinimas ir dorov* , Soter, 1933, 1 nr., 65-77 psl.
- Psichiškai defektinguj sterilizacija ir valstyb* , Ten pat, 2 nr., 72-90 psl.
- Nuod mklausio pareigos Casti Connubii enciklikos šviesoje*, Ten pat, 1934, 46-77 psl.
- Sterilizacija ir valstyb* , Tiesos Kelias, 1934, 4 nr., 231-239 psl. ; 5 nr., 270-279 psl.

Priešjungtuvinis sveikatos patikrinimas ir dorov, Ten pat 12 nr., 702-713 psl.

Nudzimas ir moral, Soter, 1935, 1 nr., 35-48 psl.

Be to, kun. dr. esaitis paraš daug kit straipsni vairiais klausimais. *Tiesos Kelyje*, Soter. ia jis raš bibliografijos, bei kronikos skyriuje ir moralin s bei pastoralin s teologijos srityje. Pvz. 1931 m. Soter 1 nr. bibliografijoj talpino ilgok apžvalg : *Šv. Augustino 1500 m. jubiliejaus literat ros apžvalga*, 79-87 psl. Ir kitur randa daug jo straipsneli .

Tiesos Kelias 1936 m. spausdino vis eil kun. esai io pamoksl sekmadieniams ir švent ms. Katechetišk pamoksl ir pamokslams plan galima užtikti tais paiais ir 1937 m. *Tiesos Kelyje*.

Naudotasi: *Lietuviškoji Enciklopedija* (Lietuvoj išleistoji 1937 m.), V t., 1126 psl. ir *Lietuvi Enciklopedija, TV t.*, 175 psl. (J.A.V. išleistoji).— Straipsniu *Buvus dienraš io Draugo redaktori*, *Kun. Gesait prisimenant*, Draugas, 1961 m. sausio 30 d., 3 psl. — Romos marijon generaliniu archyvu. — Kan. J. Stankevi iaus žodiniu pranešimu apie velionio mirt ir laidotuves. — Asmeniška velionio pažintimi.

J. Sakevi ius, M.I.C.

Roma